

DIRECCIÓN Y ADMINISTRACIÓ: Cadena de Cort, núm. 11.—PALMA.

AMOS Y CRIATS

No hi ha res tan mal de fer, avuy que mos hem fet s' afalagadora ilusió de disfrutar a voler tota casta de llibertats, com dir clar y llampant a tants de criats que se passetjan per el mon, que no hi ha tal, ni tanta llibertat com es fan contes; que tots com a sirvents faels de nostron bon Amo qu' està en el Cel, tirantmos darrera sa llibertat, de mermulá, criticá y de vegades flestoná y maleír no tenim més remey qu' acalá es cap y creure en tot y per tot els manaments, ses ordes, sa voluntat de nostres amos y superiors.

Això que pareix es desbarat més garrafal, y que just per dirlo en públich, mos creurán molts indignes de viure en societat; es, ni més ni pus, sa doctrina que mos ensenyá fa prop de vint sigles un Homo que sense tenir més poder (humanament parlant) qu' el de la veritat de lo que predicava, ni més bò qu' el de sa partida de cures maravoloses que sense esser metje feya; ni més títols que esser fill d' un pobre menestral; ni més fama que s' agrahiment y ses alabances des malalts qu' havia curats, els morts qu' havia tornat a la vida, y els desgraciats qu' havia ajeujerat y aconsolat, sobre imposar de tal manera, no devant un poble, ni dos, sino devant tot el mon, y va va sobre fer lley universal aquesta doctrina que tant y tant mortifica s' orgull malehit y refinat del cor humà. Aquesta doctrina que s' ha extés y es campat en tot temps, mal grat lo qu' han dit y deixat de dir els criats que ho trobaven un poquet mal de fer, mos arriba encara a noltros, qui com a més avensats mos creym amos de tot y passetjam el cap ben alt y par que ningú el mos puga fer acalar; a noltros que criticam tota ordre de cualesvol, siga es qui siga, de tants d' amos que com a superiors mos governan.

En temps del bon Jesús vivia un Centurió, es dir, un capitá que tenia a son manar cent soldats; s' estrevengué qu' un de sos criats estava malalt ferm, retut del tot, tan sols no 's poría bellugar dins es llit: aquell centurió era un bon amo, que 's prenia interès, era curós del bé de sos criats, axí es que s' afanyava per trobar remey per aquell malalt: havia sentit parlar de ses coses maravillo-

ses que feya el Bon Jesús, que tenia un cor tan gran y caritatiu; justament passava el bon Mestre aprop de ca seva y ell totduna li surti a camí, li contá com se trobava son criat y el pregá que 'l curás. Se compatí d' ell el Bon Jesús y li prometé que hi aniria y el curaría. Admirat el Centurió cuant ve tanta humildat, li respongué: «Ah no!, no som digne de que vengueu a ca-meua, digau una paraula, no més una, y quedará bo y sa. Perque axí com jo, que som amo y puch manar, si dich a un de mos sirvents, fé axò, ho fa: si dich a un altre vina aquí, ve; si a n' aquell altre ves allá deçá, hi va: axí vos, que sou amo de la vida y la mort, de sa salut y ses malalties, si manau, sereu obehit.»

Aquesta manera de parlar agrada tant al Bon Jesús, perque era la veritat neta y clara, li va complaire tant aquell amo que tan bé cumplia sos devers ab sos criats, la sumissió y obediencia que li tenian aquests, qu' aprovará y alabá sa conducta y digué que no havia trobada tanta de fe dins tot el poble d' Israel, y volgué fer el miracle de curar aquell malalt per fer veure a tothom qu' era digne de recompensa tot amo qui cuidava de sos criats; que per tenir criats dócils y obedientis, per estar ben servits era precis fer com el Centurió: que per rebre els criats beneficis de sos amos y esser estimats per ells, era precis obehir sempre tot manament, esser dócils y sumisos; sols axí hi pot haver bon amor y harmonia entre amos y criats.

Quina llissó més clara mos dona el Centurió! Perque a n' aquest mon tots tenim amos a qui obehir, puix ningú hi ha que no tenga par demunt cualcú que li man en nom de Deu, «perque, diu San Pau, tots els qui tenen autoritat, de Deu l' han rebuda», per axò ningú hi ha que no estiga a n' es cas dels criats del Centurió d' obehir a lo cego, totduna, sens remugar y de bon grat. Que pochs n' hi ha que ho fassan! Avny en dia ningú respecta a ningú: els fills, no 's saben lligar es calsons y ja no respectan sos pares; un mestre ha de demanar per amor de Deu a sos deixebles que 'l creguin: ¡alerta qu' una Autoritat es vulga imposar! el poble es soberano! als ministres de Deu, cualesvol los pot insultar de dia, cara alta, sense que ningú los ajust es contes y hem arribat a tal desgavell que fins y tot el Papa y al Govern no los volem creure.

Es el Papa, que com a Vicari de Cristo ab una encíclica mana lo que creu més necessari y útil per mostrar es camí del Cel a ses áimes que li foren confiades? Idò bé, lluny d' escoltarmos ses rahons d' en Fulano y en Zutano y d' un cuausel que cridan y mohuen esquera y troban que dir a tot... ¿y qui son ells per corregir la plana al mateix Papa? Com a bons criats hem d' escoltar se seu paraula amorosa y sense alçar la veu, dòcils y obedientis hem de fer y creure tot lo que Ell mos mana.

¿Es el Govern qu' a forsa de pensarhi y consultarho, prevent y judicant se seu utilitat, ha donat una lley per el bon govern de la Nació? Idò bé, en lloc d' aplaudir per dins plasses y carrers, cafés y tavernes el modo com s' insulta y se parla de s' Autoritat nacional; en lloc de fer mambelletes a n' aquell estrafalari que en sa vida may ha fuyetjat un llibre que li fes cobrar una mica de seny y li ensenyás la veritat: que no ha sentit parlar may d' aquestes coses, en no esser dins aquells rotlets dels quatre amigots, tan ignorantis com ell, mal parlats y cualca vegada mitx beguts, que ab quatre paraulotes gruxades, ab groseries y parlant cuantre tothom qui alena, es fan contes poder arreglar l' Espanya... vaja uns mestres y doctors! quina escola!... d' aquell estrafalari que perque te una llenyo d' escorpi, embrutida y flestomadora, tot inflat es creu, cuant sent les mambelletes y 'ls crits desaforats do sos camarades, sobre y poré més qu' el mateix Govern, y no sols no vol obehir, sino que fa tot cuant sap perque els altres no obeyescan ses noves lleys: en lloc de fer y aplaudir tot això, com a súbdits ben criats, com a missatges dòcils y

creents, hem de tenir sempre devant la vista y sobre tot hem d' obehir ses lleys que mos donan per sa nostra utilitat y sa de la Nació que governan.

Ah, poble desditxat! Si en lloc d' escoltar aquestes rahons foradades y enganadores, que t' venen per dins cafés y casinos quatre ambiciosos, que t' han mester, Deu sap perqué!, una partida de periódichs traydors que t' afalagan, (y en farras una flamada de tots plegats, si vesses es mal que t' fan,) sols cercan arrencar sa mica de bona llevor qu' encare tens dins ton cor, que hi sembraren tos Pares cristians, escoltasses aquestes doctrines tant veyes y tant noves, perque «sa paraula de Deu dura sempre», no veuríam, no, per tot arreu aquesta insubordinació des qui estan devall cuantre es qui tenen par demunt; ni aquest poch respecte dels sirvents a sos propis amos y superiors; ni sentirías aquest fil a bollí dins el teu cor, cuant els que te van devant te donan una lley; sino que, com a bon fill acotariás al cap, perque veurías en sos manaments sa volutat de ton Pare qu' està en el Cel; no ambicionaries altre estat més qu' aquest ahont Deu t' ha posat; ni sommarias altre benestar, més qu' el qui dona a un home de bé sa tranquilitat de conciencia; ni tendrías altres mals-de-caps més que cumplir religiosament els teus devers y obligacions; ni voldrías altre cosa que passar tranquil y confiat el caminoy de sa vida miserable d' aquí baix, per poter disfrutar millor de sa vida ditxosa d' allá dalt. ¡De quina altra manera aniria al mon! ¿No 's ver qu' ho seríam bons de dur y governar?

MOSSEN MANUEL.

LA CONVERSIÓ

D' EN

RAMON LULL

¡Oh Beato Ramon Lull!
¡oh Doctor illuminat!
¡vel-lau sempre per Mallorca;
y feis qu' en morir me salv!..

I

AMORS MUNDANES

Ab trajo ajustat, de sedes,
y d' or y d' argent brodat,
mitja-lluna en camp vermell
demunt el pit rumbejant,
noble gorra ab bell plomatje,
cabells negres y rissats,
llarga barba, galtes roges,
ulls de foc llambrínejants,
cinta amb hermoses civelles
y daga de puny creuat,
polaines y esperons d' or,
damunt un plantós cavall
cualea En Ramon Lull y Heril
el marit de Na Picany,
hereu de Biniatró,
de Formentó y de Punxuat,
del rey En Jaume segon
majordom y senescal.

Igual punteja el llaüt
que l' acer sab manejar;
y així rondeja les fembres
com trova un amoros lay.
Homo de bona figura

ric y jove (te trenta anys)
d' esflamada fantasia
y mestre en lo saber gay,
es el joyell de la cort,
gosa del Rey l' amistat,
es el trovare amoros,
es de les dames l' encant.
Be prou desitja qualqua
mereixer lo seu trovar;
mes ell frenèlich d' amor
soliament d' una en fa cas:
no es per cert la seu espresa
dona Blanca de Picany,
no es per cert la muller seu
per la qui ell viu embruiyat.
Es per l' hermosa doncella
Na Constança Descarlá
per qui sent el soc d' amor
dins lo seu cor flamejar.
Per ella En Ramon delira,
per ella viu amb afany,
per ella son pit batega,
per ella li bull la sang,
per ella recorreria
la terra de cap a cap,
per ella son els seus somnis
per ella los seus cantars.
¡Quantes n' hi ha fetes de troves
sa bellesa ponderant!
mes ella, qu' es molt virtuosa
y sab qu' està enmaridat,
posa esment de no toparse l'
y li falseja l' esguard.
La doncella es blanca, blanca
com els lliris de la vall,
y te els cabells rossos, rossos
com fils d' or entrunyellats,
cos esbelt com la palmera,

llabis carmesins y ulls blaus
dels quals ne surt una dolça
pudorosa claredat.

S' en va a missa a Santa Eularia;
pero En Ramon, cavalcant,
la veu, sent qu' el cor li bota,
y esperons pitja al cavall,
qui ventant la llarga coua
s' alga ab furia requinant.
La donzella perseguida
se veu, y apresura el pas,
y envergonyida s' en entra
de Deu dins el temple sant.
Cego d' amor y desitj
En Ramon passa el portal
de l' església y, pro'anantla,
damunt lloses sepulcrals
fa sonar les ferradures
del esphordit cavall.
Interrompeixen llurs himnes
sorpresos els capellans;
y ab crits d' «¡asora!» y «¡arrera!»
tothom escandalisat
de la majestuosa església
obliga a sortir 'l galan.....
y defalleix la donzella
sobre els grahons de l' altar!

PRIMERA APARICIÓ DE JESÚS CRUCIFICAT

Dins sa cambra està En Ramon
y gloses d' amor escriu
alabant de s' estimada
la cara de serafí.
Lo qu' ha passat dins l' església

MALLORCA DOMINICAL

casi de res li ha servit
per ferlo mudar de vida
y emprendre millor camí;
¡s' imaginació es un foc
y lo seu cor un caliu!
Quant ha acabada una estrofa
alça els ulls del plegamí...
Clavat de mans y de peus
se l' hi apareix Jesucrist....
Se disfundeix per la cambra
un perfum del paradís;
de la santa aparició
ne surten resplandors vius...
¡qu' es de trista la figura
del Redentor afflit!
¡qu' es de trista sa mirada!
¡lo seu semblant qu' es de trist!
De la nafra del costat
gotes de sang van eixint:
«tú la ferida 'm renoves»,
apar que li vulga dir...
Sense saber que li passa,
bategantli fort el pit
En Ramon queda extassiat
y exhala un fondo sospir....

Desapareix la visió;
ell encara está ensopit...
pero, la veu d' un donzell
el fa tornar prest en sí.
¿Y qui es el donzell? un patje
qu' entra, demanant permís:
l' envia dona Constança
amb un billetet escrit:
—«Ramon: com per totes parts
afanyós me perseguiu,
y fins a entrar dins l' església
avuy vos heu atrevit
cobejant jay! ma bellesa
y abrasat d' amor per mí;
que vengueu a casa meua
esper de Vos, eixa nit,
per calmar les vostres ansies
y aufegar vostro desitj.»

Creguent triomfant sa passió
goijós En Ramon sonriu,
l' aparició llastimosa
oblidant, de Jesucrist;
y amb mà febrosa contesta
a dona Constança així:
—«Moltes gracies Esperaume,
que vendré sens falta a nit.»

III

QUIN DESENGANY!

—Al cap y a la fi, Constança,
ateneu la meua amor.
—Es amor desordenada,
puix que sou casat, Ramon.
¿Oblidau que som donzella?
—No mes sé que us estim molt,
y que la vostra hermosura
es la meua inspiració.
—Es un munt de fems podrit
l' hermosura eu aquest mon!
—Pero vos, bella Constança,
de la gloria un àngel sou.
—Els angles rebutjarian
plens d' ira vostra passió!
—Si dels vostros ulls, Constança,
m' enllueran els resplandors!...
—La mort tancará els meus ulls,
y els vostros també, Ramon!
—Teniu roses à les galtes,
teniu jasmins en el front...
—Les flors mol prest se mostrian,
s' esullen... y tornan pols...
¡malahida la flor sia
qui no espargeix bona olor!

—Desitj posà en vostros llabis
un bes de foc ardorós...
—Deu mos ha donat els llabis
per ser devota oracio,
y per dir la veritat,
y per cantarli llahors!
—Sospit que m' heu fet venir
no mes per ferme un sermó.
—El sermó que us he de fer
que vos aprofit, Ramon.
Oblidau vostros devers
enlluerat per ilusions:
l' hermosura que us enganya
es pudenta corrupció,
dolorosa prodrídura,
grapat de fems verinós....»

Y així diguent, Na Constança
ja se descorda el gipó,
se destapa un pit, y el mostra,
negre, podrit, asquerós:
¡hei te un càncer!

Se fa enrera
horrorisat En Ramon,
gira el cap a l' altra banda,
el seu cor li dona un tomb,
y fins s' estreny es nas, perque
no pot sofrí tal pudó;
dementres que la donzella
exclama ab greu amargor:
—Ja veis lo qu' es l' hermosura
hont fiesau vostres amors;
ja veis lo qu' es la bellesa
mentidera d' aquest mon!
Ja les roses de mes galtes,
ja els jassemens del meu front,
ja de ma boca els clavells,
veis aquí tot lo que son!
No poseu vostros desitjos
en vanitats, com un foll;
cercau la gloria de Deu,
cercau á Deu sobre tet:
¡sols la Divina Bellesa
mereix tota nostra amor!...

Pensatiu y conmogut
se despedeix En Ramon.

IV

CONTRICIÓN

La gracia de Deu llumina
lo cor del jove galan;
quant arriba a casa seu
esclata en dolorós plang.

Veu el plegamí ab les troves
amoroses qu' ha glosat,
y de qu' ell les haja escrites
fins heu arriba a duptar
¡tantes n' hi ha allá de mentides!
¡tantes n' hi ha de vanitats!
Romp el plegamí en cent troços.
Quant l' acaba d' esqueixar
se l' hi apareix altre volta
Jesucrist en creu clavat...!

Tres vegades més retorna
eixa visió celestial...

A la quinta aparició,
sent En Ramon; trossejat
son cor, d' apanadiment
y dolor el mes amarc.
Espantat de sa conducta
cau en terra agenollat,
tremolós y febrosent
romp en plors, gemecs y planys,
plora llàgrimes ardentes,
plora llàgrimes de sang...

—Senyor Deu meu, perdonaume!
¡Senyor, perdó vos deman!
Fins ara he estat a les fosques;
ara, Senyor, ja hi veig clà...
¡que muira jo de dolor,
puix que tant vos he agraviat!...

¡Ja vos oferesc la vida,
ja me pos en vostres mans;
vostra es la meua existència
que fins ara he malgastat;
es vostra ma pensa; vostro
mon cervell, qui veu davant
nous horizons, nous misteris
de la vida universal,
y de la Divina Essència
maravelles eternals! ..

¡Perdó, Jesús meu, perdó,
miraume ab ulls de pietat:
desd' avuy, ànima y cos
humiliament vos consacré!

¡Vostro es el meu eor, qui us ama
qui us desitja sempre amar;

son vostres totes mes forces;

son vostres mes facultats;

son vostros mos sentiments;

es vostra ma voluntat;

es vostra la meua vida,

es vostra la meua sang...!

¡ay si per Vos pogués darla
com per mi la vareu dar!

¡Qué voleu de mi, Senyor,
ja que us veig per mi enclavat,

enclavat de mans y peus,
ple de nafres y cops blaus,

per mi coronat d' espines
y ab el Cor atrevessat!

¡De la Divinal Justicia
deteneu la forta mà..

¡perdó, Jesús meu, perdó!

¡misericordia! ¡pietat!

¡no us tornaré pus á ofendre,

que ja ab tot el cor vos am,

y per vostro amor voldria
fins morir... apedregat!

¡Qué voleu de mi, Senyor?

¡Veieu aquí 'l vostro esclau!—

—«¡Ramon, SEGUÍM!»—diu Jesús.

En Ramon heu sent ben clà;
rius de llàgrimes en surten
dels seus ulls com esglaiats,
y li bat el cor depressa
d' amor inmenys inflamat...:

—¿Que vos seguesca, Senyor?
¿aixó es lo que 'm damanau?

¡Sí, Jesús meu, vull seguirvos!

¡la vostra creu vull portar!

¡darrera Vos, vull recorre
tot el mon de cap a cap
per aixamplar dins la terra
lo vostre regne triomfant!

¡Sí, Jesús meu, vull seguirvos
p' el camí de l' humildat,
p' el verger de la puresa,
per la costa del travall,

p' el paradís de la ciència
de la fe y la veritat!

¡Sí, Jesús meu, vull seguirvos
y no vull deixarvos mai!

¡Vull predicar la creuada
de la Fe y la Caritat!

¡Vull que tothom vos estimi
com jo vos desitj amar...!

¡vull morir per l' amor vostral!

¡vull morir p' el dolç Amat!...

V

CORONA DE LLÀGRIMES

Angels d' eterna bellesa
reculleixen ab afany
cada llàgrima que plora
En Ramón Lull, apenat,
mentres qu' als peus del confés
fa confessió general.

Angels de sublim bellesa
converteixen en diamants
cada llàgrima que plora
En Ramon Lull, trasmudat;
y aixamplant les ales volan
fins al cel, hont Deu li fa
ab tan bella pedreria
una corona triomfal!

JAUME POMAR.

«Colegio Luliano» Janer 1900.

SANTS Y FESTES
DE LA PRESENT SETMANA

- Día 22.—Dilluns.—S. Vicent, espanyol, y Sant Anas-tassi mrs.
 Día 23.—Dimarts.—S. Ramón de Peñafort, cfr.
 Día 24.—Dimecres.—Ntra Sra. de La Pau.
 Día 25.—Dijous.—La Cònversió de S. Pau, ap., y del Bto. Ramón Lull, mr. mallorquí.
 Día 26.—Dijous.—S. Policarpo, bisbe y mr.
 Día 27.—Dissapte.—S. Juan Crisóstomo, bisbe.
 Día 28.—Diumentje.—S. Valero, bisbe.

CRESPELLS Y DOLCETES

Comensárem dissapte passat á dar relació de les reliquies de *cos sacerdot* que se veneran en distintes iglesies de Mallorca, exposades en forma de estatues jayents dins urnes ó sepulcres-altars.

Creim qu' els nostros lectors veurán ab gust dites relacions que vendrán á constituir el Reliquiari autenticat de la diòcesis mallorquina. Suplicam als Reverends Srs. Rectors que guardan, en ses respectives iglesies, còsos de Sants Màrtirs, se servescan facilitarmos noticies y extractes dels documents que donin fè de ses procedencies y anys en que arribaren, á fi de poder completar les notes que ja tenim reunides. Y desd' ara ja los dam les gracies per son traball cooperatiu.

La Causa Pia.—Dijous que vé celebrarà sa festa anual en l' iglesia d' Sant Francesch, conmemorant la conversió del nostre compatrioci *Ramón Lull*.

Solen assistirhi, coma convidats, una comissió del M. I. Cabildo de la Sèu, y els Colegials de la Sapiencia.

Els dévots del nostre benaventurat que hi van solen estar bén amples.

Sembla mentida que la Junta que constitueix dita *Causa*, altre temps tan trabayadora en favor de la canonisació del gran savi martir mallorquí, haja reduhit tota *sa feina* á sèure en el balçal de Sant Francesch dues voltes en l' any ohint les misses y sermons del dia citat y del 3 de Juriol!

No dehim res pus per pò de que aquest *crespell* mos surti amb *punta d' agre*.

Lo M. I. Sr. Dr. D. Jaume Ferrer, Canonge Penitenciari de la Sta. I. Catedral de Palma, deixà aquest mon dia 14 del corrent. Deu haja premiat ses virtuts en la Santa Gloria, y consoli als seus parents, entre els quals fou son nebot lo nostre editor D. Josef Mir.

SETMANA FRITA Y AB ESCABETO

¿Aquí que passa?

Aquí solém passá s' arada devant es jou. Aquí cualsevol *escarabat* se pensa essè rey, y ab dret bastant per discutí actes de sa competència exclusiva de s' Autoritat y axancars' hi demunt ses espalles, y dirli *de tú á tú*:—¡Huep, germá, tocas el *vòlon* á tot' orquesta!

Es país de sa clàssica *cassoleta* es el nostre; á *quirvuya* li agrada pegà una *roegadeta*; y si sa tayada es de *peix gròs*... jallá si que hi ha que *pelá*!

¿Per què aquesta fam de posarmós en rams de fora-casa? Si tenim seynes á ca-nostra ¿quina fretura mos fa donà que pastà á casa d' altri? Y cuants n' hi ha que tenen molt que tondre y molt que correigí y molt que adressá sense sortí del seu *rebanyo*, y no obstant, ses tisores, ses escorretjades y es palo puntal han de serví per *practicá*, *sui generis*, una obra de misericordia en vers del germá prohisme. ¿Será un mal sociològich local, propi y exclusiu de Mallorca? No m' atreviré á tant; pero hey ha que confessá que si á ses altres bandes cuynan faves, aquí les aguiam á calderades.

Qui ha tengut que recorre es pobles de s' Illa, en saber dir la prima; ademés dels *bandos* polítichs (de que un dia feim contes parlá) hey ha, á cada una, sa correspondent *cassoleta*, la qual té s' *alta missió* de criticá, censurá y á voltes tramá *conspiracions* contra s' autoritat local, sobre tot si aquesta du sotana. ¡Pobre víctima!

A Palma, escola de refinaments, cor prodit de Mallorca, estarà ecuenta d' aquesta calamitat?

¡Caaah! aquí si que n' hi ha de blat ajegut, y parets sense bardissa! Aquí la *xismografia* está montada á l' *alta escola*, perque se conte ab elements lletruts y desenfeynats que son dues pestes sub' ran d' un cementeri.

Si á aquest *dato* s' hi afegeix que aquest pich (verbo la *Cel-la*) es forastés ajudan als mallorquins á tirá de sa corda, ¡Deu mos assistesca!

Notes de sa meua cartera: Un assassinat á Lloseta. Es criminal, un catalinero; sa víctima, un *llosetí*. Causa ocasional: un ball. ¡*D' estos polvos salen esos lodos!*—Pèste bubònica á Manila. De Cuba mos vengué, ab sa pau, ronya per gratà; alerta que de Filipinas no mos venguen, ab repatriats, sa peste de Son Servera y Artá. Casi sempre se veu: ¡*después de cuernos penitencia!*—Flòga de vidriés de sa Fàbrica d' en Gordiola... Y perquè?... pues, perque dits operaris volian saber es divenres de cada setmana si porian santificá ó no es dia de diumentje. ¡Vaja una vergonyà dins un país catòlich! S' industria ha progressat molt..., ipero generalment parlant, ses grans fàbriques y els grans tallers han mort s' idea religiosa!—Foc á una casa des carré dels Guixés.—Sa rosa y dift'ra comensan altre pich á fer de les seues.—Ses escales que de ses Portes donen demunt sa murada pareixan la *Cotxine ia. El uno por el otro, la casa sin barrer.*—Se parla de sa creació d' una Escola d' Arts y Oficis. ¡Y de Tallers Salesianos ningú s' en empatxa? ¡Mallorquins de pan-font'!—Ses jelades foren tan grosses, els dies 14 y 15, que talment els camp pareixian nevats.—Jove y, al veure, ple de salut, després de curtissima malaltia, passá d' aqueix mon á l' altre, dia 15, lo M. I. Sr. D. Jaume Ferrer, Canonge Penitencier, (s. a. c.)

Tram a d' en Moll: Se fa saber á n' es públich, que sa Junta Protectora d' Escoles gratuïtes de Sant Joseph (*gratuït s' á l' mallorquina, que vol dir sense pagá res, absolutament*) ha acordat obrí un nou centre d' ensenyansa nocturna; en es carré de sa Gerrería, núm. 4. Ala, atlols y bergantells... uhi y trobareu qui vos ensenyará de doctrina cristiana, contes, de gramàtica, de llegí y escriure. Allá no vos farà tinta, papé, plomes y .. bona cara. Ala, atlols, si estudiau molt y sou bons pitots, encara, en acabá es curs, vo para un premi, un *corte* de calsons ó una camisa ó una ... etc., etc.

Tot-hi ... ta pressona que me censur perque escrich present que som en

TOMÁS D' ETS AMBUYS.